

تحلیل جامعه شناختی رفتارهای پرخطر رانندگی در کلانشهر تهران

رضاعلی محسنی^۱، محمد مهدی لیبی^۲، زهرا یادگارزائی^۳

۱-دانشیار جامعه شناسی دانشگاه آزاد تهران مرکز

۲-استادیار جامعه شناسی دانشگاه آزاد تهران مرکز

۳-کارشناس ارشد جامعه شناسی

چکیده:

امروزه تصادفات و رفتارهای پرخطر رانندگی، یکی از عوامل اصلی مرگ و میر و مصدومیت در جهان به شمار می آید. که البته این میزان در کشورهای در حال توسعه (مانند ایران)، به مراتب بیشتر از کشورهای توسعه یافته است. از آن جا که رفتار پرخطر رانندگی، رفتاری پیچیده و دارای ابعاد گوناگون است، بنابراین مطالعه حاضر با هدف بررسی عوامل جامعه شناختی موثر بر رفتار رانندگی در سال ۱۳۹۶ در کلانشهر تهران انجام شده است. برای چارچوب نظری، از نظریه های دورکیم، هیرشی، زیمل، هومنز و آگ برن استفاده شد. روش: این پژوهش با روش کمی و پیمایش مبتنی بر پرسشنامه بود. روش تجزیه و تحلیل داده ها: در این پژوهش از طریق نرم افزار SPSS به تجزیه و تحلیل پرداختیم. یافته های پژوهش در حاکی از آن است که عوامل اجتماعی (۴۶٪)، عوامل محیطی - روانشناختی مربوط به کلانشهر (۴۵/۳٪)، و عوامل فرهنگی (۹٪) از تغییرات مربوط به متغیر وابسته (رفتارهای پرخطر رانندگی) راتیین می کند و نیز در این تحقیق مشخص شد که عوامل دموگرافیک (سن، جنس و...)، تأثیری بر بروز رفتارهای پرخطر رانندگی نداشته است. نتیجه گیری: رفتار رانندگی، رفتاری پیچیده و چند بعدی است و اگرچه در این میان، نقش راننده در کنترل رفتار رانندگی بسیار مهم است اما برای شکل گیری رفتار صحیح رانندگی، علاوه بر نقش راننده (عاملیت)، فراهم بودن سایر بسترهای اجتماعی، محیطی، فرهنگی، ساختاری و می تواند از بسیاری از رفتارهای پرخطر رانندگی جلوگیری کند.

واژگان کلیدی: رفتار رانندگی پرخطر، فرهنگ عینی و ذهنی، نابرابری اجتماعی-اقتصادی، یادگیری اجتماعی، نگرش